

PÚČÍK Albert, svobodný, student, národnosti slovenské, narozen 7. října 1921 v Dolných Motešiciach, kde také bydlel. Popraven 20. února 1950 se spoluvězni Eduardem Tesárem a Antonem Tunegou, studenty. "Pieta"

Politických vězňů zemřelých ve vězň. / Dosud nepublikováno /

- Š i m e r d a Václav, nar. 12. 11. 1893, velezrada, srdeční mrtvice dne 11. 9. 1957 ve Valdicích.
- V r b e n s k ý Otakar, nar. 29. 5. 1913, velezrada, srdeční mrtvice 6. 12. 1957 ve Valdicích.
- V a š e k Jan, nar. 30. 3. 1899, vyzvědačství, srdeční mrtvice 26. 3. 1958 ve Valdicích.
- H o r n a Miloš, nar. 18. 1. 1897, velezrada, srdeční nedostatečnost 3. 11. 1958, Valdice.
- C e c h a František, nar. 28. 3. 1895, velezrada, srdeční mrtvice 27. 11. 1958, Valdice.
- E c k s c h l ä g e r Karel, nar. 21. 6. 1893, velezrada, selhání ledvin a srdce 30. 6. 1959, Valdice.
- R y l Otakar, nar. 18. 8. 1920, velezrada, vyzvědačství, srdeční mrtvice 16. 8. 1959, Valdice.

Pokračování

Uvnitř čísla :

- Milo K o m í n e k: Jak jsme psali. "Naše hlasy", "Vězeň" Interview s Járcom M e c ů.
 - 2. Jára M e c ů: Naháči v demokracii. "Svědění"
 - 3. Ladislav J i r á s e k: Václav Benda a ti druzí.
 - 4. "Nezávislé iniciativy": Demokratická iniciativa Společnost T.G. Masaryka
 - 5. Ing. Eliška P o d l e š á k o v á: Rozhodnutí rehabilit.
- Předpkl. cena: 2,- Kč MIČ 47263 Náklad: 50 výtisků

v y c h á z e l o 1973 - 1975
o b n o v e n o 1987 ročník 14 čí 41

Vydává: Vladimír Hajný Red.
ČSA. 34, 787 01 Šumperk rada: +Julius A. Varga

Uzávěrka: 5. 10. 1997

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha

Vážený pán
Ing. Vladimír Hajný
Československé armády 34
787 01 Šumperk

V Praze dne 18. 3. 1991

Vážený pane inženýre,

sdělujeme Vám, že rehabilitační komise ústavu se sešla dne 11. 3. 1991, aby posoudila a rozhodla Vaši rehabilitaci.

Shledali jsme, že křivdy byly skutečně za minulého režimu ze strany našeho ústavu na Vaší osobě spáchány a je třeba vyslovit hluboké politování nad tím, že Vám bylo znemožněno účastnit se práce s mapami a že jste byl vyloučen z prací, při nichž jste přicházel do styku s hospodářským a služebním tajemstvím. Rovněž výpověď z ubytovny hodnotí komise jako neoprávněnou, ale bohužel není v pravomoci komise vrátit Vám místo na ubytovně, a to i proto, že ústav žádnou ubytovnu již nemá.

Pane inženýre, přijměte, prosím, naši omluvu a věřte, že ústavní rehabilitační komise nemůže, kromě morální satisfakce poskytnout jiné odškodnění. Rehabilitační komise mají za cíl posoudit a pomoci v případě, kdy pracovníkům nebyla dána možnost pracovního postupu odpovídajícího jejich odborným kvalitám. Vzhledem k tomu, že jste v současné době zaměstnán u jiné organizace nemáme možnost řešit konkrétní pomoc u Vašeho stávajícího zaměstnavatele případným přeřazením do vyšší kvalifikační kategorie, možnost odborného růstu vědeckou aspiranturou, stáží atd. Nabízíme Vám, budete-li si přát, že napíšeme v tomto duchu dopis vedení Vaší organizace, jejíž adresu nám však budete muset oznámit. Ústavní rehabilitační komise Vám děkuje za zaslání kopie dopisů.

S pozdravem

Ing. Eliška Podlešáková
předsedkyně rehabilitační
komise

Musím poděkovat rehabilitační komisi ústavu za vyjádření jímž došlo k mé rehabilitaci a které v našich sametových postkomunistických poměrech nebylo vždy samozřejmostí. Zvláštní dík patří zejména předsedkyni rehabilitační komise - Ing. Elišce Podlešákové, CSc. To, že jsem mezitím obdržel dva dopisy od bývalého ředitele ústavu o tom, že nemohu nastoupit do ústavu pro nedostatek místa bylo především vinou rehabilitačních zákonů Federálního shromáždění, které mělo spíše starosti o zabezpečení propuštěných příslušníků StB a bechařů než různou měrou postižených občanů. To, že jsem dnes jeho zaměstnancem je spíše souhrou náhod a profesionálních známostí, než rehabilitace. VH.

Jak jsme psali

Jára Mecl

Dnes malý výběr z pera Járy Mecl - publicisty, spisovatele a satirika, bývalého politického vězně a od r. 1971 spolupracovníka redakce *Naše hlasy*, *Vězeň* a *Světomí*. Tyto exilové časopisy vydávala "Moravia Press Ltd." v kanadském Torontu. V r. 1990 v důsledku politické změny v ČR sjednotilo tyto časopisy v jeden magazín nové vzniklé vydavatelství a nakladatelství "Moravia Publishing Inc." taktéž v Torontu, s filiálkou ve Frýdku-Místku na Moravě.

Z knihy "Psáno na buben"

"Dějiny každého národa tvoří jen činy statečných. Nikdy ne lidí lhotejných a slabochů. Bez aktivního boje zůstaneme i nadále jen fackovacími panáky na kolbišti světa ... I v době nám nepřejících dnů, chovám pevnou víru, že přijde čas v němž požár revoluce zachvátí Východní Evropu a spálí trůny těch, jenž se odvážili ve dvacátém století degradovat Evropu na otroky!"

Knihu vydala "Moravia Press Ltd." Toronto, 1977

Z humoristicko-satirické novely "Planeta bláznů"

"To co tady v tom prvomájovém průvodu pochoduje není národ, pane Patricku. To jsou trosky. A tradice? Z té jim zůstal jen Žižka bez palcátů, Hus bez pravdy a Komenský bez ducha! Mluvit

18

Nejvyšší státní zástupkyně B. Kopečná uvedla, že podle trestního řádu státní zástupce do případu vstupuje až zahájením trestního stíhání. Nějaké konzultace sice mohou být, ale to je naše dobrá vůle.

V dalším je zde případ bratří Mašlů. V USA jednal s bratry Mašly Václav Benda, ale nedošlo k dohodě. Bratři Mašlův předpokládají, že jakékoliv

pravdu, držet se pravdy, bránit pravdu, tyhle pochodující ruiny už nedokáží." 1982

"Naše hlasy" (1984): - "... Jestliže i dnes, téměř v polovině onoho - pro mír tolik nebezpečného desetiletí naši pesimisté rozseávají v našich řadách svá jedovatá semínka beznaděje, poprašku-jeme je aspoň přehráli faktů. Ano, světový mír je sovětským imperialismem ohrožen jako nikdy od roku 1945 především proto, že západní demokracie konečně dospěly k oně strategické hranici, na níž nejenže zastavily svůj ústup před postupujícími a vítězstvími si jistými útočníky, ale přešly do celosvětové ofenzivy proti nim! Tou poslední hranicí se stal Afghánistán, naftová pole a státy jižní Ameriky. ... Domácím aktivistům v Československu chci připomenout změnu času, vlti jasnou naději i odvahu do ohnutých zad a pokud jim ušlo, znovu opakovat pro nás tak nesmírně důležité: Americká velmoc se jasně vyjádřila v tom smyslu, že dnešní stav ve střední Evropě nepovažuje za trvalý a že bude podporovat ty vlády východního bloku, které budou usilovat o větší nezávislost na Moskvě a poskytnou svým občanům více občanských práv a svobod. V neposlední řadě házi jiskru k přemýšlení těm, jenž pořád ještě nevědí na kterého "koně" vsadit i když při špatce

rozhodnutí bude v souladu s českými zákony a ústavou. Poté ovšem je, že jsou to předpisy, které vycházejí ze zákonů komunistických. Mašlův, kteří žijí v USA, patřili k 21. členné skupině, která po únoru 1948 otevřeně bojovala proti komunistickému režimu. Sice při ozbrojených akcích a útěku přes východní Německo zabili 6 lidí, z toho 3 při přestřelce, všech šest však bylo

Věni zůstali • ZÁŘÍ 1995/17

"SVĚTOMÍ" č. 22/1992

logiky by lehce došli k závěru, že SSSR se svým nespolehlivým Polskem, stále více liberálnějším Maďarskem, douhajícím Rumunskem, sjevkovským Československem, zaostalým Bulharskem a nejistým východním Německem nemůže nikdy proti západnímu společenství hospodářských i vojenských gigantů nic vyhrát!"

"Naše hlasy" (1985): Satirický příspěvek o konferenci na nejvyšší úrovni v Ženevě. - "... O městu vic psát netřeba. Každý ví je to Ženeva. Dnes i spoutaný Český lev zná jména: Reagan - Gorbačev! Zavřené dveře, všude stráž. Hej, novináři, jen se snaž! Nic nedovíš se, čipero. Ta pravda není pro péro! Gorbačov - Reagan začli hrát. Když pozorný jsi můžeš znát. I z uzamčených vyčíst vrat: Sovětský kolos dostal mat! Ta schůzka změni dějiny. Koukni do rudé rodiny. Od Managuy až ku Praze všichni se cítí neblaze! I Husák s průjmem ve střevu s úzkosí zří na Ženevu. Když upaluje k záchodu myslí .na Mnichov z východu! Děj nové děje vytváří v úzkých se octli barbaři. Svět svobody je na tahu. Má americkou zástavu! A kdesi z temnot přilétá k nám Haleyova kometa!"

"Naše hlasy" (1987) - ... Ani tvrdost, ani krutost, ba ani bestialita dozorců přísluhovačů politickou jednotu. Zlomilo nás pohodlí, blahobytné zažívání v cizině, která pro mnohé z našich dřívějších bratrů a sester přestala být exilem. A tak stojíme v předvečer definitivního pádu komunistických režimů rozdrobení na spolky a partičky ješitných je-

ozbrojeno. Stíhání pro trestné činy sabotáže, vraždy, pokusu vraždy, rozkrádání národního majetku, zběhnutí, vyvražďení a vlastizrady bylo přeřučeno v roce 1954. C. Mašlův potvrdil, že hovořil s V. Bendou, který byl nedávno v USA. Zmatkům mezi Bendovým úřadem a státním zastupitelstvím se nikdo nedívá. V ČR se jede podle komunistických zákonů a pak je zde i zákon o třetího odboji, což si protiřečí.

dinců, kterým už nejde o nic jiného než o jejich "já". ... jak ukazuje mezinárodní situace, čas pracoval pro nás. Tragédií i naší hanbou zůstává, že jsme právě v letech historického obratu světových událostí pracovali proti sobě! Kéž by každý z nás bývalých politických vězňů komunismu si v té vánoční době připomněl svou minulost v níž patřil do nejstatečnější staisicové légie mužů a žen, kteří měli napsáno na štítě: Ni zisk - Ni slávu. Kéž by každý z nás zůstal z touto vzpomínkou v přítomnosti. V měsících Pražského Jara, kdy nás Moskevská Pravda nazývala "železnou gardou kontrarevoluce", jsem jako delegát za ostravskou skupinu býval. pol. vězňů (K 231) na krajském sjezdu v Olomouci řekl mimojině: Neboj se nepřítel! V nehorším případě tě mohou zabít. Neboj se přítel. V nehorším případě tě mohou zradit. Boj se lhotejných. Ti nezabíjejí ani nezrajují, ale jejich lhotejnost je hlavní příčinou toho, že existuje na zemi zrada a vražda! A dnes po dlouhých letech v exilu se mi vnumuje do mysli trapné volání do našich řad: Nestávejme se i my lhotejnými!" ...

POSELSTVÍ K DOMOVU (říjen 1989)

"Drazí v Kristu, bratři a sestry, občané republiky Československé! Vaše cesta do Věčného města k účasti na slavné kanonizaci české patronky blahoslavené Anežky se uskutečnila ve chvíli historického přelomu lidských dějin, na rozhraní věků v největší světové bitvě ideí mezi civilizací křesťanskou a pohanstvím, zplonené barbary. Neboť mnohaleté a často kruté sociální bouře našeho století nebyly bojem mezi marxismem a

19

Pak přišla causa obviněných z vlastizrady. Z řad politiků, bezpečáků, vojáků a dalších byla uvedena řada osob, jež by měly být postaveny před soud v souvislosti s 21. srpnem 1968 - tedy osob, podezřelých z vlastizrady. Ani tato causa se státním zástupcem nelíbí. Václav Benda a jeho úřad má mnoho nepřátel a málo pochopení nalezá zejména u členů státního zastupitelství.

kapitalismem, ale volebním činem každého lidského jedince, který stál mezi Dobrem a Zlem a dával svůj hlas a tím i svou duši do služeb Božího Desatera nebo do služeb pohanství ... Křesťanství není nositelem duševní tmy, ale pochodní, kterou nám skrze své apoštoly dal Kristus, je pochodní lásky a brautství, pochodní odpuštění. Je chlebem podaným všem otevřeným dlaním, jež v temnu nevědomostí, po celá léta házely kamením po světlonostech víry, pravdy a svobody. Tato Kristova pochodeň byla nesena staletými, lidmi všech ras a národů, přes všechna utrpení a nepřátelství vládců Tmy až k dnešku, dějinné změně času na hodinách věčnosti ... Po 41 let jsme v Československé republice nosili občanství bez občanských práv. Čas dozrál k vítězství ponížovaných a ač přetížen ohromnými ději, pádí rychleji než fantazie největších optimistů. Každý z nás cítí, že žijeme, abychom jednali a jednali tak, jak nám káže naše svědomí, naše úcta k našim velkým mrtvým, světcům i národním buditelům, abychom jednali tak, jak nám káže naše láska k vlasti. Každý z nás svým činem vkládá část svého života do Boží mozaiky nového věku míru a prosperity, do mozaiky světa bez hranič, bez ideologie nenávisli, do mozaiky nového tisíciletí Božího Desatera! Drazí přátelé, přeji vám všem, jakož i lidem v naší vlasti, hojnost Božího požehnání i odvahy!

Z magnetofonového záznamu (kazety), který pro poulníky z Československa v Římě u příležitosti svatořečení Anežky české přpravila a rozvádala

"Moravia Publishing Inc." Toronto.

Bude třeba se obrnit trpělivostí. Myšlenka, za kterou jdou je správná, většina lidí úřadu fandí a lze se nadít že bude záležitost uvedena v život. Kolem V. Bendy je mnoho pochopení, žel proti je několik lidí, kteří pochopili, co vše je nutno ještě udlát.

Ladislav Jirdek

INTERVIEW uveřejněné v "Našich Hlasech" 4. března 1989.

Milo Komínek: Domníváš se, že obrat jehož jsme svědky ve světové politice je trvalý?

Jára Meců: Nesporně. Obrat nastal sovětským útokem na Afghánistán, na cestu k naftovým polím. A také průlomem komunistických pátých kolón do země Latinské Ameriky. Brežněv probudil spícího obra a Gorbačov tomu probuzenému pak podepsal jen kapitulaci.

M.L.K.: Kapitulaci?

J. M.: Ano, řekl bych kapitulaci po etapách. Říká se tomu také prulalismus, demokracizace, glasnost, rekonstrukce a podobně ... Samozřejmě, že kapitulace marxistické ekonomie a hlavně ideologie se všemožně maskuje. Ale všechny ty horko-těžko realizované reformy v komunistickém bloku nejsou ničím jiným, než postupným plněním tvrdých podmínek západu. President Reagan to nejednou řekl naplno: "Čas se změnil. Komunismus píše svou poslední kapitolu. Pochod svobody odstává marxismus-leninismus na smetiště historie. "Je tragedií exilu i domova a je tragedií Třetího protikomunistického odboje, že se na tento okamžik, na převzetí moci nepřipravuje. Blíží se náš čas vítězství, ale my ho ignorujeme nebo vůbec nevnímáme! President Bush hned ve své nástupní řeči nazval změny jichž jsme svědky: "globální demokratickou revoluci" a zdůraznil, že doba dik-tátorů skončila.

M. K.: Myslíš, že to bude platit i pro Československo?

KAN k lustracím

KAN vydal toto prohlášení: „Souhlasíme s prodloužením platnosti lustracího zákona, ale zároveň navrhuje-me, aby byly lustrace vtěleny do připravovaného zákona o státní službě.“ Státní zaměstnanec by podle něj měl v každém případě předložit negativní lustrací osvědčení. Dále by se mělo

J. M.: I trpaslíci v Praze se budou muset přizpůsobit pokroku světové civilizace. I Jákeš s Honckerem stejně jako Brežněvovi pozůstali v Bulharsku nebo Rumunsku znají svůj konec. Je to jejich poslední cukání před pádem. Jsou velmi hloupí, když to oddalují. Měli by se poučit od soudruhů v Budapešti nebo ve Varšavě.

M. K.: Říká se, Járo, že naši lidé doma jsou ke všemu apatičtí. Co o tom soudíš?

J. M.: Neřekl bych, že apatičtí. Spíše, stejně jako exil nepřipravení. Lidé u nás doma jsou ve velké většině apolitičtí a proto ke všem těm převratným změnám v sovětech i v sousedních zemích nedůvěřiví ... Je pro nás velmi povzbudivé, že aktivita té hrstky takzvaných dizidentů je západní diplomacií dnes plně podporována. Činy komunistů už nikde nejsou pod pokličkou. A také je třeba vědět, že komunistické strany osiřely. Nevím čeho se pořád bojíme. V novém "krizovém údobí", které je čeká mohou počítat jen s domácími zbrojnosi: nikoli už z Rudou armádou! Bude tedy záležet jenom na síle tlaku zdola, na síle a chytrosti nových vůdců z lidu.

Járo díky.

Milo Komínek

Poznámka redakce: Při své návštěvě v naší redakci "Svédomi" ve Frydku-Místku v září 1992, nám Jára Meců zodpověděl mnoho otázek. Mimo jiné řekl:

"Připomínáme-li si tu dobu a ty, jenž ji tvořili, musíme vyslovit i pocity hořkosti nad tím jak velký počet našich lidí včetně inteligence postrádala schopnost, vidět, dedukovat a předvídat vývoj událostí."

20

Věmi zůstali • ZÁŘÍ 1995/17

Jak byli šokováni pro ně nečekaným pádem impéria, jak strašně nepřipraveni. Jako by před pražským listopadem žili na jiné planetě. Pokud jde o marxisty, tak by se to dalo pochopit. Ale jak je možné, že světem duněl pochod svobody a v Čechách ba ani v exilu ho téměř nikdo neslyšel? Pokud neslyšeli a byli událostmi šokováni pánové Havel, Dienstbier, Uhe nebo třeba pan Pavel Kohout, prosím. Ale on to neslyšel ani pan Štoreček a to už je sakra nějaká výška. (On dle vlastního vyjádření to dokonce čekal až v příštím soled.) Čím to, že takové množství údajně nemarxistických intelektuálů neslyšelo, nevidělo blízkost konce totality? Jak je vůbec možné, že ani mocné praskání okovů u sousedů o němž psal v té době celý západní svět, jako vítězství polské Solidarnosti, maďarských vlastenců nebo událostí v Německu nepohly s nevědomostí s lhosejností Českého člověka? Je na to jedna odpověď. Velmi nerad ji říkám. Ono jí mnohokrát rekne historie. Je to odpověď pro nás velmi ostudná, velmi ponižující ...

Obsáhlé inter views publicistou a spisovatelem Járou Meců o otázkách, které nás páli přineseme v některém z příštích čísel "Svédomi".
Milo Komínek

Pozor!

Dva schopní řezníci
hledají práci v Kanadě.
Můžeme vykonávat
jakoukoliv práci.
Zn. "Solidní jednání"

Robert Furniak
UL ČSA 30,

792 01 Bruntal, Czechoslovakia

toto opatření zavést i v soukromé sféře. V soukromých službách a podnicích by prolustrování mělo záležet na benevolenci jednotlivých podniků, protože do soukromého sektoru se nedá příliš direktivně zasahovat. Bylo by třeba umožnit zaměstnavatelům, aby tuto věc zvážili po legislativní stránce. Záležitost by se měla týkat přesně specifikovaných zaměstnání jako ve státní službě. Především ve školství, armádě, policii.

76

Naháči u demokracii

Jára Meců

V jedné televizní taškařici jedna známá herečka hrající američanku pravila, "že zatím co oni, američané se museli k sexu dopracovat my s ním začínáme!" Ta dobrá divadelní duše řekla nejčistší pravdu. Inu každý dělá to, co umí. Moje listopadem osvobozená sousedka, například hned o začátku radostné privatizace prodává svou zadnici. "Je to strašná prdel, říkává lidově můj starý známý a nemyslím tím onu prodávanou zadní porci těla, ale srandu. Já, na rozdíl od něho v tom nic prdelátého, teda jako srandovního nevidím. Doba je vážná. Je třeba usilovně podnikat. Je pravým dobrodiním, že větší osvobozených šlástlivců zůstal po budování socialismu jen holý zadek s nímž v době svobodného podnikání mohou naložit dle libosí. Vydělečné nejen hnací silou tržní ekonomiky, ale i našim morálním světlem při hledání cesty do civilizované, křesťanské Evropy. Jako podnikavé naháče, sexuální experty a zdravím kypící zvrhlíky nás paní Evropa - pokud se k ní dostanem jistě přijme s otevřenou, roztouzenou náručí. A pak jí ukážem! Pětkrát rozvedený alimentář Venda Varlátko tvrdí, že kdyby, jako ta Evropa, věděla všem jsme borci, tak nás na svou hruď přitáhne už zítra. Možné to je. Kam se člověk dnes koukne tam rýžujem na ženském i mužském přirození. I nedorostlá a ještě ani řádně neochlupená pohlaví se už nemohou dočkat svo-

**PRAŽSKÉ
UZENÁŘSTVÍ**
364-1787
638 Queen St. W.
Toronto, Ont.
M6J 1E4

- * Pražská šunka
- * Pražské uzeniny
- * Maso la jakosti
- * Denně čerstvá:
chutná jídla,
cukrářské výrobky
a slané rohlíky

14

„Slovenská vláda klade velký důraz na to, aby se prezentovala v obchodě a bezpečnostních otázkách jako partner hodný Západu. Těžší-tém této snahy je představit se jako stát s úspěšným uplatňováním demokracie. V otázce medií však výrazně zůstává za standardy, které integrace vyžaduje. Slovensko není v tom mezi postkomunistickými zeměmi jediné, protože tam ve vše-

obecnosti ještě nedosáhla média profesionální zralosti a existuje tam cosi jako epidemie útoků na jejich nezávislost. Případ Slovenska je však typický. Všichni „mečiarovci“ tohoto regionu si nepřejí silný profesionální tisk, ale model připomínající komunistické období.“

The Washington Post

stěpých mužů i mladíků a rejžuje i v noci. A co spisovatel Šňup-smrádek? Národní umělec, slavný laureát a nositel tolika cen, že je stěží do toho slavného osvobozeného roku unesl a dnes je nepotřebuje. S bývalým marxistickým vášnivým politrukem Žejdičkem otevřeli sexuální poradnu i redakci vzdělávacího pornočasopisu s přitažlivým názvem "Krása ve zhovadilosti" - a chodí ve zlatě. Není nad svobodné podnikání. Nad svobodnou soukromou iniciativu, která nás svinským krokem a byčím silou žene k novým světovým zítřkům! My ještě světu ukážeme co jsme zač, "prohlásil majitel pornokina při zahajování provozu v lázních na zdravotní pohlavní masáže se sexualními tanečky. I on má pravdu. Zaostala policie, patrně ještě ze staré struktury už naše sexuální kolo dějin nezvrátí. Její regimenty marně rozhání z centra Prahy i důlní tu nejčilejší prodávče ženských předků a zadků. U silnice do Německa stál i muž se ženou. Byli úplně nazi a drželi transparent na němž stálo: "Do Evropy jako lidoopi!"

Československo, listopad 1992

322134

322076

V Chartě 77 jsou mezi signatáři "nekomunisté, demokratičtí socialisté, osoby angažované nábožensky, ale i bývalí komunisté sdružení v tzv. E-klubu (Eurokomunistický klub)". Podle L. Hejdánka (jednoho z mluvčích chartistů) má mít toto společenství bližší k církevní organizaci než k politické. Skutečně se také na první povrchní pohled zdá, že signatáře spojuje spíše víra. Jak sami uvádějí - "víra v hodnoty světové". Ve skutečnosti však odtržené od světa. Za těmito "hodnotami" se skrývá protisocialistický postoj.

"Charta 77 chce vést s komunistickým režimem dialog", říká řada jejích signatářů, ale podívejme se, jak by měl podle nich dialog vypadat - my, chartisté, vyslovujeme svůj názor, svůj postoj k určitým záležitostem. Odmítáme jakékoli důvody, proč to či ono není okamžitě či vůbec splnitelné. Naš názor je příkazem, o němž nelze diskutovat. Naše mínění vyslovované "z přesvědčení a víry", nemusí být podloženo žádnými fakty a argumenty. Je zde, existuje. Je absolutně pravdivé, neboť se zrodilo v našich hlavách. Že odporuje skutečnosti? Naopak, to skutečnost odporuje tomu, co si myslíme a v co věříme.

Taková je tedy podstata dialogu podle představ chartistů. Sami chartisté přiznávají, že mezi sebe a "komunistický režim stavějí nezdolnou hradbou". Říkají, že "hnací silou strategie Charty 77 je nakonec mravní imperativ, svědomí každého chartisty". Ve filozofickém smyslu jde o subjektivní idealismus, vylučující vliv společenských aspektů na život jedince.

Hlavním "dokumentem" Charty 77 z roku 1987 byl Dokument č. 1 (I. I. 1987), v němž se připomínal její vznik a zaměření její činnosti. Byla v něm obsažena i výzva k boji za "demokracii" ve všech oblastech života naší společnosti. "Dokument" podepsali noví mluvčí J. Litomský, L. Šilhánová a J. Vohryzek, odstoupivší mluvčí M. Palouš, A. Šabatová, J. Štern, a první mluvčí J. Hájek a V. Havel.

Zvláštností "dokumentu" je naléhavá apelace na odstranění "apatie" ve společnosti. Vykročení k větší demokracii, uvádí se v něm, by pro naše národy nebylo krokem do neznáma. Míni se tím nepokryté zkušenost

10

politického a státního života. V zahraničí jsou zvláště mezi antikomunistickou emigrací a ve stanicích Svobodná Evropa, Hlas Ameriky, Deutschlandfunk, Rádio Vatikán, BBC velmi vítaná různá písemná sdělení chartistů, telefonáty atd.

"Dokumenty" Charty 77 publikují nejčastěji emigrantské časopisy typu Listy (Řím), Národní politika (NSR), Studie (vyd. Křesťanská akademie v Římě), Svědectví (Paříž). Pro literáty z řad chartistů jsou otevřena emigrantská nakladatelství Index, Rozmluvy, Publishers.

K emigrantům, kteří se nejvíce vyslovují pro Chartu 77, patří např. I. Medek a I. Sviták, nejedno pochvalné slovo o ní řekl Z. Mlynář, J. Pelikán je pro ni přímo nadšen a L. Pachman by si zase přál vytvořit z ní silné politické seskupení.

Chartisté vyslovují požadavky, se kterými v Československu v období 1968-1969, ale i v Polsku v roce 1980 vystupovaly protisocialistické síly - národní sebeurčení; politická soutěž; vytváření nekontrolovaných organizací; ochrana jedince proti svévolnému pronásledování a represí; nekontrolovaný styk se zahraničím včetně cestování, emigrace a spolupráce; vyhledávání, přijímání a sdělování neautorizovaných informací; soukromé hospodářské podnikání.

Požadavek "národního sebeurčení" je odvozen z tradičního antisovětského, který propaguje tezi o "hegemonii Ruska" a "koloniích Moskvy", k nimž chartisté řadí i Československo. Z hlediska alternativy současného stavu byla v souvislosti s 20. výročí srpna 1968 rozvinuta velká kampaň západních rozhlasových stanic a emigrantského tisku, jíž se účastnili mnozí chartisté. "Národní sebeurčení" bylo spojováno s "bojem za neutralitu Československa". Záměr a cíl je zřejmý. Stejně jako v roce 1968 se jedná o rozbití politického, hospodářského, kulturního i obranného uskupení socialistických zemí a tím dosažení změn na politické mapě světa.

Za úkolem dosáhnout "politické soutěže" se skrývá přímý útok na vedoucí úlohu komunistické strany v naší společnosti. Jde o vytvoření situace, která by umožnila přechod k pluralitní společnosti buržoazního typu.

s demokracií z první republiky, která však přinášela i takové jevy, jako je střelení policie do demonstrujících pracujících - 140krát.

"Dokument" obsahuje i objasnění metody "usilování o demokracii". "Všichni můžeme ihned zítra začít říkat pravdu", přičemž pravda má spočívat v kritice všeho současného dění v naší zemi, v odmítní pozitivních výsledků vývoje socialismu, v dramatizaci a zveličování neúspěchů a omylů. Je to "pravda", která má směřovat k vyvolání anarchie, pesimismu a nihilismu, k rozbíjení atmosféry vytvářené po desetiletí kolektivním úsilím pracujících. Tento postoj je umocňován přímými útoky proti vedoucí úloze KSČ ve společnosti.

Licoměrně se pak chartisté vyslovují "proti nenávným bojům, štvancím, novým rozkoilům, revanšismu a mstám". Vyzývají například učitele, aby respektovali osnovy výuky, ale přitom si před žáky a studenty uchovávali vlastní, "neustrašený" úsudek. Duchovní by měli plnit své poslání tak, jak jim to nařizuje "svědomí a přesvědčení". I umělci a vědci by měli "tvořit svobodně".

Charta 77 dlouhodobě usiluje o internacionalizaci svého vlivu a činnosti. Její signatáři vydali například v roce 1985 výzvu pod názvem Za sjednocenou, demokratickou a svéprávnou Evropu svobodných občanů a národů, kterou také jinak nazývají Pražskou výzvou. Obsahuje vysloveně pacifistické nazírání na zabezpečení míru v Evropě, přičemž za hlavní nebezpečí označuje mezi řádky "hegemonistickou" politiku SSSR.

Pro chartisty se vyslovuje Mezinárodní výbor na podporu Charty 77 se sídlem v Paříži, zorganizovaný tamějšími čs. antikomunistickými emigranty. Charta 77 je napojena i na Mezinárodní společnost pro lidská práva (ICFPA) a v neposlední řadě má internacionalizaci činnosti Charty napomoci i to, že jeden z jejích bývalých mluvčích - Ladislav Lis - byl vybrán za místopředsedu Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH).

Chartisté, přesněji řečeno mluvčí Charty 77, rozesílají desítky dopisů, protestů, svolání atd. na všechny nejvyšší instituce v ČSSR. Obrací se také prostřednictvím "osobních" dopisů na jednotlivé osobnosti

3

"Res Publica" č. 42/97

11

"Vytváření nekontrolovaných organizací" je požadavek bezprostředně spjatý s "politickou soutěží". Zároveň je emotivně orientován na vyvolání dojmů, že organizace sdružené v Národní frontě postrádají svobodu a prostor k plnému uplatnění svého poslání.

Realizace požadavku "plně svobody projevu včetně hlásání systémových změn a alternativ" by umožnila překročení existujícího právního pořádku v naší zemi, legalizaci těch činností, které jsou hlavním nebezpečím pro existenci socialismu a pro uspokojování zájmů a potřeb dělnické třídy.

Požadavek "ochrany jedince proti svévolnému pronásledování a represí" má vzbuzovat dojem o porušování práv a svobod občanů v ČSSR. Je třeba jej chápat v návaznosti na pojem "svévolný". To, co je chartisty považováno za "svévolné", není ničím jiným než vyžadováním dodržování zákonů a socialistického právního pořádku.

"Nekontrolovaný styk se zahraničím včetně cestování, emigrace a spolupráce" je opět požadavek plně odpovídající charakteru chartistů, kterým je naše společnost cizí, protože v ní nenacházejí prostor pro uspokojení svých egoistických zájmů. Proto si také podle nich Československo nezaslouží ochranu, jeho zájmy, zájmy celé společnosti jsou naprosto "bezzvýznamné" v porovnání se zájmy těchto několika jedinců.

"Vyhledávání, přijímání a sdělování neautorizovaných informací" má otevřít chartistům prostor pro beztrestné pomlouvání, falzifikaci a dezinformaci. Tento požadavek je v rozporu s tím, že se chartisté "sdružili na základě spoludopovědnosti za vývoj této společnosti", neboť "neautorizovanými informacemi" se jakékoliv odpovědnosti zřikají.

Završením požadavků, které se v různé obměně a různých formulacích objevují, je požadavek "soukromého hospodářského podnikání", ve zcela jiném měřítku, rozsahu a orientaci, než jaká je myslitelná za socialismu. Jeho realizace by měla vést k restauraci kapitalismu, k likvidaci podstaty socialismu, jeho ekonomické základny.

Chartisté se pokoušejí "hovoreti jménem všeho lidu". Podle nich lid "z velké většiny poznal marnost usilování o práva a svobody, spokojuje se

s existujícím stavem, který mu alespoň zčásti zabezpečuje obstojnou obživu při nízkých nárocích na odpovědnost a výkonnost v práci".

V ČSSR nachází Charta 77 ohlas mezi některými našimi spoluobčany především jako "něco jiného než oficiálního". S chartisty sympatizují i živly, s nimiž samotná Charta nechce mít otevřeně nic společného, ale které pojímá mezi "lid".

Chartisté se v duchu odkazu J. Patočky a v souvislosti s převahou věřících mezi signatáři Charty 77 orientují i na věřící, především katolíky. Velkou iniciativu vyvinuli chartisté při podpisové akci u příležitosti vytyčení 31 podmínek v tzv. petici katolíků. Podílejí se na zabezpečování účasti na různých církevních akcích a poutích. Podporu "petici katolíků" vyjádřili chartisté Dokumentem č. 9/1988, který předali mluvčí Charty 77 B. Janát a St. Devátý kardinálu Tomáškovi 3. března 1988.

V souvislosti s přestavbou a demokratizací společnosti chartisté opět nalezli pole ke zvýšení své aktivity. Snaží se zneužívat pro své cíle problémy a těžkosti, které s sebou nese přestavba hospodářského mechanismu, vztahy poptávky a nabídky, ekonomická integrace atd. Zjevnou stránkou jejich vyjádření k ekonomickým otázkám je povrchní pohled, mnohdy analýza a závěry poplatné buržoaznímu ekonomickému myšlení.

Významná výročí v roce 1988 podnítila chartisty k zintenzivnění svého působení zejména vůči světové veřejnosti. Za účinné pomoci vysíláčů typu Svobodná Evropa se přední představitelé chartistů pokoušeli prezentovat především "objektivní" názory na rok 1988. Jejich společným jmenovatelem byl antikomunismus, antisovětiismus a nacionalismus. Oproti jiným letům byla tato vlna propagandy příživována zejména v návaznosti na výročí vzniku samostatného Československa.

Přes desítky svých prohlášení, dokumentů, dopisů apod. nedokázala Charta 77 odvrátit pokles zájmu, který na počátku své činnosti získala mezi některými osobami v Československu a na Západě. Proto se její signatáři stali iniciátory utváření dalších "nezávislých iniciativ".

2. DEMOKRATICKÁ INICIATIVA

Demokratická iniciativa vzniká v září 1987. Tehdy skupina 50 osob zaslala poslancům Federálního shromáždění dopis, v němž požadovala zahájení "demokratizačního" procesu v Československu. Dopis žádal zrušení kádrového řízení, odstranění tzv. nedemokratického zákonodárství, "svobodu informací", odstranění údajné diskriminace z politických a náboženských důvodů, změnu v řídicích orgánech a institucích na všech úrovních, změnu hodnocení roku 1968 a plnou rehabilitaci tehdejších aktivistů.

Demokratická iniciativa byla založena z iniciativy předních chartistů. Nemá být organizovanou skupinou, proto prý nemusí mít jednoznačně formulovaný politický program. Prohlašuje se však za politické hnutí. Pro svou činnost si stanovila určité zásady, v jejichž duchu má podávat konkrétní návrhy na politické reformy, organizovat výměnu názorů na problémy, které s tím souvisejí, inspirovat vznik dalších "společenských aktivit a hnutí" s podobným zaměřením. Cíle, které si Demokratická iniciativa stanovila, naznačují, že by se její činnost neměla podstatně odlišovat od činnosti Charty 77. Zaujímá však výraznější protisocialistickou orientaci.

Stejně jako Charta 77 a jiné "iniciativy" se Demokratická iniciativa snaží získat na svou stranu i část věřících. Projevuje se v ní vliv nábožensky založených osob, které se podílejí na její činnosti. Svědčí o tom požadavek "čerpat z tisícileté tradice křesťanství" a další požadavky, které se v mnohém kryjí s obsahem tzv. petice katolíků. Odmítnání vědeckého světového názoru je zjevné. Tvrzení, že máme blíže k evropským tradicím, je namířeno proti našemu spolenectví se Sovětským svazem. Ve svém obsahu vyjadřuje antisovětiismus, což pak Demokratická iniciativa dokládá tím, že se vyslovuje proti pozitivnímu přínosu internacionalizace kultur a přejímání zkušeností z rozvoje duchovního života národů obou zemí.

Mluvčí Charty 77

Batték Rudolf	1980	Malý Václav	1981
Benda Václav	1979, 1984	Marvanová Anna	1982, 1983
Devátý Stanislav	1988	Palouš Martin	1986
Dienstbier Jiří	1979, 1985	Palouš Radim	1982
Hájek Jiří	1977, 1979	Patočka Jan	1977
Hájek Miloš	1988	Placák Bedřich	1981
Havel Václav	1977, 1978	Reichrt Miloš	1980
Hejdánek Ladislav	1977, 1978, 1979	Ruml Jiří	1984
Hromádková Marie	1980	Sternová Jana	1984
Janát Bohumír	1988	Šabata Jaroslav	1979, 1981
Kantůrková Eva	1985	Šabatová Anna	1986
Kozlík Jan	1983	Šilhánová Libuše	1987
Křížková Marie Ruth	1983	Štern Jan	1986
Kubišová Marta	1978	Šustrová Petruška	1985
Lis Ladislav	1982	Tomínová Zdena	1979, 1980
Litomský Jan	1987	Vohryzek Josef	1987

Pro rok 1989 byli úlohou mluvčích pověřeni Tomáš Hradílek, Dana Němcová a Alexandr Vondra.

"Nezávislé iniciativy"

v ČSSR č. 3/1989

Vydává oddělení propagandy
a agitace ÚV KSČ

Demokratická iniciativa má stejně jako ostatní tzv. nezávislé iniciativy vzniklé v poslední době znásobit vliv Charty 77 vyvíjením činnosti i v oblastech, kterých se při svém vzniku Charta formálně zřekla, například v politické oblasti. Z přehledu zakládajících členů Demokratické iniciativy je zřejmé, že má podobně jako Charta 77 potíže se získáním většího množství stoupenců. Její aktivisté působí v zájmu "masovosti hnutí" i v jiných podobných skupinách. Zaměření a činnost Demokratické iniciativy však nelze podceňovat. Jsou odrazem zesílení náporu protisocialistických sil v situaci, kdy se antikomunistická fronta jako celek snaží zneužít proces přestavby pro své cíle, narušit jej nebo svést na jinou, pro ni výhodnou kolej. Demokratická iniciativa má za úkol rozdělit společnost, vyvolávat anarchii, pesimismus a nedůvěru v politiku Komunistické strany Československa.

Koncem roku 1988 Demokratická iniciativa tvrdila, že musí zastavit činnost z důvodu "represe a pronásledování svých členů". Skutečnost je prozaičtější. Aktivizace jejich zvláště reakčních protisocialistických elementů začala ohrožovat celé "hnutí nezávislých iniciativ". Proto byly tyto elementy usměrněny stoupenci a aktivisty Charty 77 a ostatních tzv. nezávislých iniciativ.

3. SPOLEČNOST T. G. MASARYKA

V souvislosti se snahou tzv. nezávislých iniciativ vytvářet zdání o své masovosti a v zájmu "dělbý práce" vzniká Společnost T. G. Masaryka, která má obracet pozornost na odkaz tohoto politika, filozofa a státníka. Jejím objektem působení má být hlavně mladá generace. Iniciátory založení této "společnosti" jsou především členové Charty 77 a Demokratické iniciativy.

Ve svém programovém prohlášení si Společnost T. G. Masaryka klade cíl "obnovit v obou našich národech věčnou úctu ke všem účastníkům vítězného boje za svobodu, především k desítkám tisíců čs. legionářů